

EPISCOPATUS ORDINIS PRAEMONSTRATENSIS

(Prosecutio).

42. *Dictericus II* (Theodericus) de *Steckow* (Steckov) 1452 praepositus et post 15 febr. 1459 episcopus *Brandenburgensis*; † post 12. jan. 1472.

G. 262; Eu., II, 123; Riedel, II, 156, n. 18; Goov., III, 205; Kreusch, 147.

43. *Dominicus de Pálóc*x, praepositus S. Crucis in Lelesz (1378-1403), episcopus *Drivastensis*, o. Praem., per regnum Hungariae, gubernator perpetuus et Pater Abbas, capitulum provinciale celebravit.

Brunner, 186; Fuxhoffer-Czinár, *Monast. regni Hungariae* (Strigonii, 1859) p. 40 (episc. Danensis (?)).

* *Dragon* e capellano Wladislai II., regis Bohemiae, Pragae a. 1157, electus vel potius nominatus est 8. episcopus *Olomucensis*, sed dignitatem hanc onerosam agnoscens, mox resignavit. Aliud ignotum est; cum autem tam ante, quam post illum Praemonstratenses episcopi Olomucii sederent, fuit forsitan etiam Dragon ex eorum numero.

Ann. Vincent, MGH., SS., XVII, 617; M. Hein 7. Grandauer, *Die Jahrbücher von Vinzenz und Gerlach* (Leipzig, 1889) 18.

Elias de Buccha (*Bwcha*), Hungarus, c. 1521 electus episcopus *Hipponensis i. p. i.*, vicedancellarius regius, 1521 praepositus Csornensis, via compromissi electus 14. nov. 1521 praepositus S. Crucis in Lelesz 1521-1525 (alias: usque 1523, jun. 1., quod falsum esse videtur) commendatarius.

Eu. III, 227; Schem. Jászóv. (1891) 49; Brunner, 17 et 187; Fuxhoffer-Czinár, *Monast. Regni Hung.* (Strigonii, 1859), II, 40 (praep. Lelesz. electus 1531, obiit 1526 (sic)).

Elias Zich, canon. Teplensis, parochus in Littic, 30. jan. 1463. transiit ad canonicos Lytomyslenses, acolythus Papae, 10 febr. 1474. in electione ultimi episcopi Litomyslensis (Johannis VI. de Bavor,

o. Praem. Lucae) prior necnon simul parochus in Neuhaus in Bohemia 1481. Administrator episcopatus Litomyslensis, 1491. pontificalibus utens. † ante 1497.

N. B. Post illum administrabant eundem episcopatum priores conventus in *Svitava* (Zwittau in Moravia), quo conventus Litomyslensis migravit et tandem in conventu Gradicensi (Hradisch) prope Olomucium transiit. Priores administratores Svitavienses nominantur *Nicolaus* 1497 et 1503, *Lucas* 1525, *Wolfgangus* † a. 1554, quo episcopatus cessat. Quasi in piam memoriam saecularis parochia oppidi Litomysl ad praeposituram elevata est (1904).

Jelinek-Cermák, 201; Hugo, A. P., II, 120 et 917.

* *Elisaeus*, e praeposito ecclesiae Lynclosen, in dioec. Glasguensi, episcopus Candidae Casae, provisus ab antipapa Benedicto XIII. 28. maii 1406 (Reg. Avin., t. 48, f. 118), † c. 1414. Vix erat ex Ordine.

G. 299 (1405-1413); Eu. II, 130.

44. *Emanuel Illana*, Th. Dr., Hispanus, prof. S. Norberti Vallisole-tani, scriptor o. Praem., erat a. 1755 lector jubil. et magister generalis, Theol. magister in universitate Salamantiae, a. 1760. definitor generalis Congregationis Hispanicae, episcopus *Cordovae-Tucuman* in Argentina, 22. nov. 1762-1771, dein in *Arcquipa* (Peru) (17. jun. 1771-1781) † 1783. Pro quo defuncto habuit 28. junii 1783. orationem funebrem in universitate Salamanticensi P. Isidorus Alonso O. S. B., nominans eum: "Don Manuel abad de Illana" (impr. Salamantiae, 1783, pp. XVI et 47).

G. 139 et 145 (Manuel abad y de Llana), Goov., I, 404 et IV, 121, ubi de scriptis auctore Illana editis late agitur.

* *Engelbertus*, natione Brabanticus, can. Praem. (?) (Strahov?), ex archidiacono Olomucensi mense januario 1194, nominatus 13. episcopus Olomucensis (primus, ut aiunt, e clero hujus dioceseos episcopus), a. 1194. Praegae defectum in ordinatione clericorum per manus impositionem supplevit (cf. s. Caynus, nr. 26), Henricum Bretislaum, episcopum Pragensem simulque Bohemiae ducem, (v. inf.) saepe substituit. A. 1197 Guidonem cardinalem legatum per Bohemiam et Moraviam comitabatur et † 17. Decembr. 1199.

G. 333; Gerlaci Annal., MGH., SS., XVII, 707; Boczek, *Cod. dipl. Moraviae*, I, 336, nr. 3-9; Necr. Olom., ed. Richter, Österr. Archiv. t. 59, p. 653; Hauck, IV, 955; Miraeus, 62; Joh. Gualterus, *Chronicon clericorum* (Francofurti, 1614), p. 1182; Hugo, A. P., II, 452; Friedenfels, 338; Cermák, 13 et 18; Lienhart,

Eph. 354 (ad 16. dec.) et *Spir.*, 38; *Goov.* IV, 44; *Emler*, *Necrol. Doxanense*, ad 12. alias 17 dec., addiditque "professus Sioneus". *Weyrauch*, 15 et 17 († 1201); *Kraszewski*, II, 254; *Catalogus archid. Olomucensis*, ad a. 1889, p. 114 *Engelbertum canoniam Strahoviensi adscribit*; *Grandauer*, *Die Jahrbücher von Vinzenz und Gerlach* (Leipzig, 1884) 150, 152; *Palacky*, I, 424; *Zák*, *de b. Henrico Zdik*, 157.

45. *Engelbertus*, i. episcopus *Seloniensis* seu *Semigalliae* (*Semgallen*, sedes in *Selburg*), c. 1230., a *Gregorio IX.* licentiam accepit eligendi sibi unum canonicum et conversum o. *Praem.* pro suis missionibus (11. dec. 1228). Et cum capitulum *Seloniense* a. 1233. cum diocesi circumscripta canonicis o. *Praem.* traditum esset, probabiliter episcopus etiam iste ordinis professus erat. Occisus ante 9. octobr. 1245 (?). Non autem putamus, eundem potius sedi episc. *Curoniensi* adscribendum esse (*Cfr.* *append. Semgallen*).

G., 311; *Eu.*, I, 468 (nihil); *Hauck*, IV, 668 et 971 (nihil). *Cfr.* *Potthast*, I, 704.

46. *Ericus* (*Erik*) *Walkendorff*, de *Flandria*, can. *Roskildensis*, a. 1499-1500 praepositus *Burgilaviensis* in habitu regulari, a. 1513. archiepiscopus in *Drontheim* factus, reliquit 1521. suam residentiam et obiit *Romae* 28. nov. 1522. Frater ejus germanus *Andreas* (*Anders*) *Walkendorff* erat praepositus *Burgilaviensis* 1500-1507.

G., 336; *Goov.*, IV, 392; *L. Brems*, o. *Praem.*, *Geschiedenis van het Apostolisch Vicariaat van Denemarken* (*Averbode*, 1910) 318; *Lorenzen* 13; *Acta Pont. Danica*, 3686.

47. *Ernaldus* (alias *Arnoldus*), dicitur primus abbas o. *Praem. S. Mariae* in *Kelchou* (*Kelsö*) fuisse, ubi *David I.*, rex *Scotiae* († 1152), canoniam fundavit. Post obitum *Roberti* electus est 1158. episcopus *S. Andreae* (*Sť. Andrews*), consecratus 15 nov. 1158. a *Guilielmo*, episcopo *Moraviensi* (*Moray*), legato apostolico, praesentibus rege, principibus, praelatis et multo populo. Exerit ecclesiam cathedralem et apostolicae Sedis iudicio dignus inventus est, qui regni *Scotiae* legationem obiret. † 13. Sept. 1162.

Juxta *Chronicon de Melros* consecratus 1158, juxta *Chronicon S. Crucis Edinburg.* 1160; *G.* 236 (1160-1162); *Hugo*, A. P., II, 169; *Boëtius*, *Hist. Scotorum*, XII, 265 et 269; *Vander Sterre*, ad 13. sept.; *Lienhart*, *Spir.* 41, 53 et *Eph.* 266 (ad 13. sept.); *Keith* (ep. 1158-1162; *Theiner*, *Vetere monum. Hibernorum et Scotorum* (*Romae*, 1864) 235; *Hunter Blair*, *Hist. eccl. Scot.*, 315 (ep. 1160-1162); *Goov.* IV, 303; *Cour d'honneur de Marie* (*Avignon*, 1891) 152 sq.; *Kraszewski*, II, 264.

48. *Eskillus*, 4. episcopus *Burgilaviensis*. 1245.

G. 329; *Eu.*, I, 157.

49. *Sanctus Evermodus*, natione Belga, S. P. Norberti comes e concione Cameracensi (1120), can. prof. Praemonstrati (1121), S. Norberto ad extremum vitae spiritum adhaesit, qui eum circa se semper habere optavit. Magistrum in Saxoniam comitans, factus est post Almaricum (v. s. nr. 5) c. 1133 provisor Gratiae Dei (Gottesgnaden) et post mortem S. P. Norberti (6. jun. 1134) ibidem praepositus per 4 annos, a. 1138 praepositus ad S. Mariam Magdeburgensem, a. 1158 (alias jam 1154) evasit primus (si S. Aristo 1. episcopus numeratur, tunc esset S. Evermodus secundus) episcopus novae dioceseos *Raceburgensis* in Mecklemburgo, in cujus capitulum cathedrale ordinem Praem. transplantavit. Saxoniae lumen, Wendorum apostolus, bonis operibus plenus obiit 17. febr. 1178, cujus festum hac die a temporibus Benedicti XIV. (v. s. pag. 67) in toto ordine Praem. recolitur.

Hauck, IV, 643, 969, et 1024 (el. ante 12. dec. 1154), qui annum 1149 refutat; Kreusch, 48; Chron. Helmoldi, I, 78, p. 146; Jahrbücher des Verreins für Meklemb. Gesch., I, 21, p. 291; H. Simonsfeld, Jahrbücher des Deutschen Reiches unter Friedrich, I, t. I, 723 (Leipzig, 1908); Vander Sterre, 39 (ad 17. Febr.); Krantzius, Metsop. L. C. c. 18; Wandalia S. T. 5, c. 42; Miraeus, 144; Le Paige, 436; Hugo A. P., II, 599 et 172; AA. SS. Februarii t. III, 45; Ludewig, Rel. manusc., VI, 250; Lienhart, *Eph.* 53 (ad 18. febr.) et *Spir.* 37; Masch, 35; Necrol. Praem., Parcens. et Floreff., † 17 febr.; necr. S. Michaelis et Luneburg., † 16. febr. (Hauck, IV, 969); I. van Spilbeeck, 17 (ad 17. febr.); Dr. Hertel, Gesch. u. Urk. B. des Marienklosters passim; Kirchenlexikon, X, 809; Goov., IV, 278 (in t. I, 319 indicans "Vitam SS. Episcoporum Raceburgensium", auctore Ign. van Spilbeeck mss (?); I. van Spilbeeck, La couronne norbertine (Tatmines, 1898) p. 41; Breviarium Praem. ad 17. febr.; Kuhle, *Bischof Evermod von Ratzeburg* (Dissertatio, Rostock, 1876); Rickmann, *Die Domkirche zu Ratzeburg* (ibid., 1889); Neuendorff B. H., *Die Stiftländer des ehem. Bisthums Ratzeburg* (1882); Winter, 59 et passim; Vita Norberti A et B, passim; Zák et Wozasek, *Der hl. Norbert*, passim; Dr. Hertel, *Der hl. Norbert*, 132 et *Geschichte des Klosters U. L. F. von Magdeburg*, 58, 75 et 126; MGH., SS., XXI, 69; Müllversted, Reg. Archiep. Magdeburg., I, n. 1006; Kraszewski, I, 77; Albrecht, 58; Brunner, 742 et 750; E. G. de Westphalen, Dipl. Raceburg., c. 1483; Rickmann, 5.

50. *Franciscus Bernaldo*, Praem. Hispanus, rector collegii Salamantici 1588 et Theol. lector, mox Romam uti procurator Ordinis missus, nominatus est a Summo Pontifice episcopus in *Castellamare* (Regni Neapolitani).

Hugo, II, 385; Lienhart, *Spir.*, 76; Goov. I, 33; alias minime notum.

* *Franciscus Jany (Jani)*, Italus, episcopus Syrmienensis 1688-1701, translatus (1699 ?) ad sedem *Csanadiensem* (1701-1707), a. 1693. praepositus commend. S. Michaelis Archangeli in Csorna, renuntia-

vit initio a. 1702. huic praepositurae in favorem canoniae Perneccensis in Austria, cui jam 24. mart. 1694 a principe Paulo Esterházy de Galantha concessa erat. Non pertinet ad Ordinem.

G. 371 ; Hugo, A. P., I, 594 ; Zák, Das Chorherrenstift Pernegg (Wien, 1901), 155 et 170 ; Brunner, 17 et 19 ; Ruebner 329 ; Fuxhoffer-Czinár, Monasteriologia regni Hungariae, t. II (Strigonii, 1859), 11.

Franciscus Kraszkowski (Kraskoski), abbas Witowiensis commendatarius, nom. 23. sept. 1702, confirmatus 1704, can. et suffraganeus Gnesnensis, † 19. dec. 1731 (Necr. Strzelnen.). Non erat ex ordine Praem.

Kraszewski, II, 325 ; Dr. Ketrczynski, Necr. Strzelnen, 50.

Franciscus III. Leonardus Szegedy, episcopus Transilvaniensis. 1660-16. aug. 1663, Váciensis 1663-1669 dein Agriensis 3. aug. 1669, † 12. sept. 1675. Simul 1669-1675 praepositus Jászoviae, ubi residabat et mortuus est. Non erat Ordinis Praemonstratensis.

G. 368-382 et 384 ; Schem. Jászóv. (1891) 28 : † 18. jan. 1675 ; Brunner, 178.

Franciscus van Vlierden, abbas Parcensis (1583-1601), a. 1584. vicarius generalis o. Paem. in Brabantia et Frisia, bina vice dignitatem episcopalem sibi oblatam abnuat.

Hugo, A. P., II, 486.

51. *Fridericus*, 1237 diaconus, e praeposito (jam 1245) 9. (10) episcopus Raceburgensis 1250, vixit adhuc 12. jul. 1257, quo anno defunctus est (Necr. Praem. † 21. julii).

Krantzius, Metrop., I, 5, c. 18 ; Miraeus, 118 ; Viereck, *Geschichte der Bischöfe Petrus, Ludolph und Friedrich von Ratzeburg* (1238-1257) ; Masch, 152 ; Kreusch, 88 ; Lienhart, *Spir.* 37 ; Hugo, A. P. II, 602 ; E., de Westphalen, *Diplom. Raceburg.*, c. 1983 ; Rickmann, 9.

52. *Fridericus*, episc. Ticiensis (Ticinensis) ?, resignavit et profectus est Strahoviam, ubi ordinem Praem. ingressus et anno 1332 abbas Gradicensis (Hradisch) postulatus est. Obiit 1336, 4. febr. (Necr. Perneccense), alias 16. oct. (Hugo).

Hugo, I, 758 ; Ruebner, 172 ; Dlabacz, *Chron. necrol.* (1817) 14 ; Zák, Necr. Pernecc. ad 4. febr. — Neque G., 801, neque Eu., nec Ughelli, *Italia Sacra* aliquid de eo dicunt ; Goov., IV, 269 ; Cermák, 265 ; Kraszewski, I. in praefat.

Fridericus de Grafeneck, 1414 abbas de Sexárd O. S. B. (Hungar.) et electus Augustensis, 37. episc. Brandenburgensis, provisus a Johanne XXIII. 24. sept. 1414 renuntiavit, 29. mart. 1420 de novo ec-

clesiae Brandenburg. praefectus, iterum renuntiavit 3. mai 1420. Qui ordini Praem. adscribi nequit.

Riedel II, 349; Freiburg, Kirchenlexikon, I, 1627. Riedel, VIII, 394.

53. *Fridericus Krueger*, e praeposito a. 1427 electus episc. *Havelbergen*. (post 18. jan.), juris licentiatus, 1. apr. 1427 a Martino V. confirmatus, obiit non consecratus 3. apr. 1427 (fer. 4. post dom. Laetare; lap. sepulcr.). Etiam Johannes de Bust (v. i.), contrarius ejus, mox eodem anno mortuus est.

G. 281; Eu. I, 283; Riedel, II, 414; Goov., IV, 127; Kreusch, 139 (1427-1430); Th. Becker, 56.

Fridericus de Plötzke, ex archidiacono Halberstadiensi (ergo presbytero saeculari) 29. episc. *Brandenburgensis*, provisus a Bonifatio VIII., 30. mart. 1303, † 5. julii 1316.

G., 262; Eu., I, 149; Riedel, XXI, 110; Goov., III, 205; Kreusch, 141 (Friedrich von Plauen, 1303-1316).

54. *Fridericus de Putelendorf*, nobilis et dives Saxo, filius Friderici, comitis palatini de Goseck et Putelendorf, jam tanquam adolescens S. Norberto carissimus (ergo ante 1134) et ab eo pro statu clericali reclamatus (MGH., Scr., I, 154, canonicus Praem., probabiliter in monasterio B. Mariae Virg. (Magdeburgi) professus, a. 1168, post mortem Gotpoldi, o. Cist., electi († 10. mart. 1168) electus, seu potius favore reginae Judith, cujus cognatus erat, factus est, ignarus omnino linguae bohemicae, 14. episcopus *Pragensis*, † anno pontificatus sui decimo 31. jan. 1179. (alibi minus recte 1178. seu 1180.). Gerlaci Annales habent diem obitus 31. jan.; Emler, Nocr. Doxan., 1. febr. 1179.

G., 133; Hauck, IV, 955; Frind, 41; MGH., Scr. III, 121 XVII, 640; Vita Norberti; Dr. Bernhardi 219, n. 23; Friedenfels, 312; Cermák, 9; Weyrauch, 13; Lienhart, *Spir.*, 40; Brunner, 551; Grandauer, Die Jahrbücher von Vinzenz und Gerlach (Leipzig, 1884) 82, 85, 86, 97, 100; Stumpf, Reg. Imp., nr. 3245; Palacky, I, 252, 257, 263, 411.

Fridericus comes de Tecklenburg, vir ambitiosus in Westphalia, per varios consanguineorum artes dignitates ecclesiasticas adipisci tentavit. Praepositus in Clarholz, O. Praem., factus, a. 1203 autumnno sedem vacantem episcopalem *Monasterii* (Münster) in Westphalia valde optavit, quam vero Otto. comes de Oldenburg ascendit (1204-1218). Fridericus a. 1216 electionem suam in abbatem Corbiensem O. S. B. procuravit et propterea a Gervasio abbate et capitulo generali O. Praem. a. 1218 excommunicatus est. Gervasius ad ipsum

Honorium P. III. appellavit contra infidelem Fridericum, olim praepositum, ut Ludgerus praepositus et conventus Clarholtensis tuerentur. Tandem occurrit Fr[idericus] ? ut abbas in Knechtsteden O. Praem. 23. oct. 1226, † 23. mart. 1232 (iuxta necr. Rommersdorf, éd. Jul. Wegeler (Koblenz, 1882) die 24. martii.

Hugo, A. P., II, 9; Prof. Ehlen, Die Prämonstr. Abtei Knechtsteden (Köln, 1904) 40; Epist. Gervasii 11, 104, 105 (ed. Hugo, Sacrae ant. mon.) ; Hauck, IV, 961.

**Fridericus de Wettin*, 15. archiepiscopus *Magdeburgensis* 7. maii 1142, † 15. jan. 1152; perperam antea canonicus S. Mariae Magdeburgensis fuisse dicitur.

G. 288 (nihil); Illana, Hist., II, 10; Goov., IV, 76; Hauck, IV, 162 et 970.

**Frogerus* (Flogerus?), 22. dec. 1157 consecratus episc. Ságiensis (Séez in Normandia), † 12. sept. 1184, in Vita Godefridi Cappenberġ (MGH., SS., XII, 514-530, c. 4), non ante a. 1178 scripta, cum S. Norberto, Isfrido, Evermodo, Walone et Wiggero ordini Praem. adscribitur, quod autem dubium est.

G., 625 (nihil); Necr. Praem. (Waefelghem) commemorat 7. sept. Frogerum episcopum benefactorem; Dr. Becker in Necr. Arnstein. 12. sept.: Regeri, Ságiensis episcopi; Dr. Hertel, Der hl. Norbert, 132 in Ságiensi cathedra putat Sagan in Polonia (sic), recte Silesia, ubi autem ducatus, non episcopatus existerat. Idem error transplantatus est ab H. Kissel in "Anal. Praem." I, 3, p. 294 (Tongerloae, 1925) sub nomine "Fogerus".

55. *Garsias*, ex abbate S. Mariae de la Vid in Hispania episcopus *Burgensis*, 1313 (?).

G., 17 et Eu., I, 156; Garcia di Torres 1327, † 24. aug. 1348.

56. *Gavinus Dunbar*, can. Praem. et prior Candidae Casae, 3. (5 ?) febr. 1525 archiepiscopus *Glasguensis*, † 30. apr. 1547.

G. 240, et p. 235 notat Gavinum Dunbar, episc. de *Aberdeen*, el. 1518, † 9. mart. 1532; Eu., III, 220 (habet 8. jul. 1524); Geudens, 43; Goov., IV, 58.

57. *Gebhardus*, 26. episc. *Brandenburgensis* 1277-1287, † ante 23. jun.

G. 262; Eu., 149; Goov. III, 205; Riedel, t. VIII; Kreusch, 141 (1278-1287).

58. *Gelasius* (Gelisa) *Mac Inlianaig*, ex abbate S. Trinitatis in Lougkey (Lough-Key in Hibernia) 4. mart. 1285 electus et 5. oct. confirmatus episc. *Elphinensis*, † post 11 annos 1296. Cf. Carolum episc. supra nr. 24.

G., 219; Eu., I, 246; Hugo, A. P. 983; Geudens, 45 (male Inlianaid); Goov. IV, 181.

Georgius de Blumenthal, filius Johannis, equitis de Blumenthal in Horst († 1524), jam 1513 rector erat universitatis Francofordensis, presbyter saecularis, consiliarius marchionis et decanus in Leubus (1520), post 12. aug. 1520 electus episc. *Havelberg.* et a Leone X. confirmatus, renuntiavit, et factus est episcopus in *Lebus* cum expectatione sedis *Raceburgensis* in casu vacantiae (1524). Minime vero pertinet ad O. Praem. Obiit in Lebus 25. sept. 1550, a aet. 60.

Riedel, II, 422; Masch, 455; Kreusch, 168; Th. Becker, 71.

* *Georgius Body*, 36. praepositus S. Crucis in Lelesz (1547-1556), electus episcopus *Csanadiensis*, 1556-58, deinde episc. *Agriensis* (Eger, Erlau) 1555-58.

Brunner, 187.

Georgius Fenessy, episc. *Csanadiensis* 1685-86, et 12. maii 1687 translatus ad sedem *Agriensem* simulque praepositus *Jászóviae*, ubi residebat, 5. mart. 1699 obiit et sepultus est. Ultimus e saecularibus praelatis hujus praepositurae possessor, sed praecipuus auctor, ut candidus Ordo in veteres sedes pleno jure reponeretur. Jam 27. mart. 1699 ingressa est canonía *Perneccensis* in possessionem *Jászóviae*, quae ei decreto regio dd. Viennae 12. jul. 1697 promissa erat.

G., 368; Schem. *Jászov.* (1891) 28; Brunner, 156 et 179; Zák, Das Chorherrenstift *Pernegg* (Wien, 1901); Hugo, A. P., II, 539; Fuxhoffer-Czinár, *Monaster.* regni Hungar. (Strigonií, 1889), II, 30.

Georgius Horváth, presbyter saecularis in Hungaria, praepositus major ecclesiae *Agriensis*, el. episcopus *Corbaviensis* (Illyr.), praepositus *Jászóviensis* nom. 1681, installatus 23. febr. 1682, † *Jászóviae* 8. febr. 1685, nunquam vero O. Praem. professus.

Schem. *Jászóv.* (1891) 28; Brunner, 179.

59. *Georgius Scholz* (Scultetus), presbyter saec. dioc. *Vratislaviensis*, 1594 Theol. magister et parochus in Kapsdorf, Th. Dr. et canonicus *Vratislaviensis*. (iam 1593 et 1596), 6. dec. via inspirationis electus, ut saecularis, abbas 35. *Vincentinus*, 16. febr. 1597 a Sede Apost. et 22. dec. 1597 ab Imperatore confirmatus, 12. apr. 1598 in candido habitu Ordinem Praem. expresse professus, 3. mart. 1602 simul epsic. tit. de *Lydda i. p. i.* et suffraganeus *Vratislaviensis* nom., 6. jan. 1604 consecratus, † 17. sept. 1613.

Dr. Ketrzynski, Nocr. S. Vinc. ad 17. sept.; Hugo, A. P., II, 1113; Lienhart, *Spir.*, 43 et 66; Görlich, II, 20 sq.; Brunner, 763.

60. *Georgius Vaus*, presbyter, dein episc. *Candidae Casae*, magister artium, el. 9. dec. 1482, sedet adhuc 1505. Obiit 1508.

G. 239; Eu., 130; III, 165; Goov., IV, 14.

* *Geraldus*, non Casae Dei in Wasconia, sed monasterii Casae Dei in dioc. Claromonten. O. S. B., 1318 episc. in *Sarlat* (?), [antea monasterium O. S. B. dioc. Petragoricensis].

G. et Eu. (nihil). Episcopatus a. 1317, 13. aug. erectus (episcopatus Petragoricensis a Johanne XXII. die 13. aug. 1317 divisus in duas diöceses, et villa Sarlatensis, quondam dioc. Petragoric., in civitatem erecta est. Cfr. Mollat, Jean XXII, I, n. 5430), primum habuit episcopum Raimundum de Roquecarne, antea abbatem monasterii Gallicensis, O. S. B., dioc. Albiensis (Eu., I, 458); A. Coulon, Jean XXII, t. I, nr. 166, 266, 357, 470, 693 (Parisiis, 1906).

66. *Gerardus* (Gerhard) *Holtorp*, e praeposito (iam 1377) 18. (19.) episc. *Raceburgen*. 1388, † 20. julii 1395. Bonus oëconomus, rem ecclesiae egregiae augens, voluit resignare, misit jam Romam litteras, sed obiit in residentia sua Schöneberg, sepultus 23. julii in ecclesia *Raceburgensi*.

G. 317; Eu. II, 243; Masch 293; Rickmann, 15; Goov., III, 279; Kreusch, 92; Lienhart, *Spir.*, 37 (1398); Hugo A. P., II, 605; E. J. de Westphalen, *Dipl. Raceburg*, c. 1983.

62. *Gerhardus Petri Gydenstierna*, 19. episc. *Burgilaviensis*, 1432, obligavit se 1. apr. 1433, † 1452.

G. 329; Eu., II, 126; Goov. IV, 19.

Gernandus (Geroldus), 1207 canonicus et 1212 decanus Magdeburgensis (ideo presbyter saecularis), litteraturae olim magister Alberti, archiepiscopi Magdeburgensis, moribus et scientia spectabilis, post cassationem electionum Ludolphi et Wichmanni (v. i.) (post 8. febr. 1221) eligitur 22. episcopus *Brandeburgen.*, provisus ab Honorio III. 13. maii 1222 (Pressutti nr. 3955), † 14. dec. 1241. Non pertinebat ad Ordinem.

G., 262; Eu., I, I, 149; Goov., III, 205; Riedel, VIII; Hauck, IV, 971, Kreusch, 121; Hertel, U. B., 93, n. 99 citat Gernandum 8. apr. 1221 adhuc decanum Magdeburgen.

63. *Gervasius* (Iorwerth), can. Praem. de Tallacht-y-Llycham (Wales), 7. dec. 1215 consecr. episcopus *Meneviensis* (St. Davids), † 1229.

G., 186 ; Eu., I, 351 ; Goov. IV, 86 ; Geudens, 37 ; Hugo, A. P., I, 903 et 911 ; II, 949.

64. *Gervasius*, natus in Anglia (comit. Lincoln vel Chichester), canonicus archicœnobii Praemonstratensis, prior et 1195. abbas S. Justi, 1201 postulatus abbas Thenoliensis, 5. febr. 1209 electus 14. abbas generalis Praemonstrati, vir celeberrimus, qui m. novembri 1215 affuit concilio Lateranensi, capellanus et protopœnitentiarius Papae, a quo abbatiam Trodoco pro ordine Praem. accepit. Jam a. 1219 ab Honorio P. III. Henrico, regi Angliae, pro aliquo vacante episcopatu in Gallia septentrionali commendatus, 6. maii 1219 archiepiscopo Remensi in Château-Thierry pallium tradidit, a. 1220, ut dicunt, Romae 20. julii ab Honorio III. ipso episcopus *Ságiensis* (Séez) consecratus. — (Capitulum Ságiense erat O. S. Augustini sub regimine prioris. Cfr. Potthast ad 25. maii 1199. Silvester, ex archidiacono electus episcopus Ságiensis, confirmatus 25. jun. 1202, obiit 1220. Nova electio facta est contra Johannis, regis Angliae, beneplacitum (Potth., nr. 1708), ideoque Honorius III. electionem Hugonis de Dellon, qui post † Silvestrum uti episcopus sequi debebat, cassavit et Ságiennibus Gervasium, abbatem Praemonstratensem, suum capellanum et pœnitentiarium, episcopum nominavit. — Per bullam dd. Romae, 20. dec. 1220 (Pressutti 2895-2898) confirmatus, obiit 28. sept. 1228 (?), sepultus in monasterio Silliacensi (Silly), O. Praem., diœc. Ságiensis, ubi saepe commoratus erat. Dies obitus ejus valde variat : 28. sept 1228 (IV. Kal. oct.) apud Hugo, L'Ecuy et Necr. Geras ; in Necr. Arnstein. 5. febr. (dies electionis abbatialis) Cfr. Dr. Becker, 59 ; Necr. Bonae Spei, Floreff., Grimbergen, Heylisse, Tongerloen., Parcense et Rommersdorfiense : † 19. februarii 1228. Eubel : † 28. dec. 1228 ; Chron. S. Evrardi : 10. febr. — Gervasius auctor est 136 epistolarum, quas edidit primum Norb. Callieu (1663), deinde C. L. Hugo (S. Antiq. Monum., I) a. 1725. († 28. sept. 1228).

G., 626 ; Eu., I, 449 ; Le Paige, 924 ; Hugo, A. P., I, 18, 119, 943 ; II, 808 et 952 ; Waghénare, 266 ; Lienhart, Ephem., 280 (ad. 28. sept.), Spir. 42, 46, 237 ; Gallia Christ. III, IV et IX, 647 Taiée, 62 ; Cermák, 519 ; Miraeus, 170 ; Oudin Casim., Commentar., III, 1 ; Daunon, Hist. littér. de France (1835), t. 18, p. 41 ; A. Piette, Hist. de l'abbaye de Thénailles (Soissons, 1870) ; L. Pihan, Histoire de S. Juste-en-Chaussée (Beauvais, 1885) ; Goov., I, 305, IV, 225 et 260 ; Potthast et Pressuti passim ; Mas Latrie, c. 1486. — In necrol. Praem. deest.

* *Gilbertus*, episc. *Virdunensis* (?).

Lienhart, Spir., 42, reticens fontem ; Kraszewski, I in Praef. : *Paulus*, episc. *Virdunensis*.

Gilbertus, O. Cist., novitiorum magister in Melros, diœc. Glasguen., abbas in Glenluse, 1235 (?), electus episcopus *Candidae Casae*, cujus litem super electione cum Odone Gregorius XI. 1241., 19 junii, inquiri jussit. Obiit 1253.

Reg. Vatic. Gregor. XI. anni 15, t. 20, ep. 92 (Auvray) ; G., 239 ; Eu., I, 167 ; Keith, 272. Cfr. autem super Aegidium Albanum episcopum *Candidae Casae*. 1240 ? — Willi 49, cum litteratura.

65. *Godefridus de Billy* (Billius), monachus O. S. B. monasterii S. Dionysii Parisien., a. 1583 a Gregorio XIII. bullis provisos fit abbas S. Johannis Ambianen., accipit habitum O. Praem. a Johanne de Pruetis, abbate gen. Praemonstrati et obœdientiam vovet 8. aug. 1587. Die 15. apr. monasterium Ambianense ab Hispanis combustum est. Abbas vero Godefridus a. 1600 sub Clemente P. VIII. ad episcopatum *Laudunensem* evectus, consecr. 7. maii 1601 et obiit 28. Mart. 1612.

Hugo, A. P., I, 909 ; G. 560 ; Eu. nihil ; Gall. Christ. X. 1360.

66. *Godescalcus*, natus in Brabantia, 1140 abbas monasterii Montis S. Martini ad caput Scaldis, quem S. Bernardus (ep. 214) in epistola sua ad Innocentium P. III. "virum religiosum et sanctum" nominat, adhuc abbas errores Gilberti Porretani, episcopi Pictaviensis, jubente Eugenio P. III., scriptis doctissimis, paulo ante concilium Remense, cui m. martio-apr. 1148 cum confratre suo Milone, episcopo Thêruanense (v. i.) interfuit, refutavit (Baronius, Annal. eccl., XII, ad. 1148) Alvisio, Atrebatensi episcopo, qui una cum Theodorico, Flandriae comite, in Terram Sanctam profectus est, Philippopoli in Macedonia defuncto, electus est 1148. episcopus *Atrebatensis*, in quo nonnulli interventionem praedicti Milonis episcopi conspiciunt. Multa regesta apud Jaffé-Loew. clare ostendunt, quanti Godescalcus a Pontificibus Romanis sit aestimatus. Tandem senio morbisque confectus, Alexandro III. Papa hortante, resignavit 1161, locum cedens Andreae de Paris, abbati Sarnacensi (Vaux-de-Cernay) O. Cist. Ipse autem recepit se in monasterium suae professionis, Montis Sancti Martini (non vero ad S. Martinum Laudunen.), ubi prae saenio iam oculis captus obiit 6. vel 7. aug. 1170 (1172 !).

Van der Sterre, 85, et I. Van Spilbeeck, 59 (ad 7 aug.) ; G. 945 ; Mas Latrie, n. 1576 ; Miraeus, 116 (a. 1151) et 132 (male 1150) ; Le Paige, 495 ; Hugo, A. P., II, 323 ; Necr. Praem., Tongerloën. (sine tit.), Grimbergen., Floreffense : † 7. aug. ; Dupré, Ann. Ord. Praem. (1645) et Barbier, Floreffe : † 1170 ; Lienhart, Eph., 224 (ad 7 aug.), Spir., 42, 45, 239 ; Waghenare (1651), 172 ; Devillers, Histoire du v. s. Garember (Cambrai, 1769) 46 ; Goov., I, 314 ; Kraszewski II, 85 ; Albrecht, 64 (facit eum canonicum S. Martini Laudun.).

67. *Godescalcus* (Gottschalk), 1217 camerarius, e praeposito (1219) capituli a. 1228 (1229), electus a capitulo 6. (7.) episcopus *Raceburg.* (Ann. Stadien.), a metropolita Bremensi confirmatus, obiit 8. dec. 1235. Die 2. dec. 1235 occurrit adhuc in Mecklenburger Urkundenbuch, t. I, 438, n. 441.

G., 304; Nocr. Praem. (ad 8. dec.); Hugo, A. P., II, 602 († 1230); Krantz, Metrop., I, 7, c. 45; Miraeus, Chron., 174; Masch, 127; Rickmann 8; Goov. IV, 279; Hauck, IV, 969; Kreusch, 87; E. J. de Westphalen, Dipl. Raceburg., c. 1483.

Gotthardus, (recte *Gotpoldus*, seu Godeboldus, Godebaldus), quem Gams nominat O. S. N. (juxta Frind), erat, Vincentio annalista teste, vir valde idoneus et religiosus, reginae Bohemiae cognatus. abbas Sedlecensis, O. Cist., ad instantiam reginae c. 10. febr. 1168 electus 13. episcopus Pragensis, vix unum mensem superavit et non consecratus obiit jam 10. mart. 1168. Non pertinet ad O. Praem.

G., 303; Frind, 41; Willi, 36 et 98 (Horislav, Hotard), MHG., Script., XVII, 613; Hauck, IV, 955; Cermák, 9 (male: Expoldus); G. Grandauer, Die Jahrbücher von Vinzenz und Gerlach (Leipzig, 1884) 82; Palacky, I, 411; Emler, Nocr. Doxan. ad 10. mart. (1168).

68. *Gualterus I. de S. Mauritio* (Walther), can. Praemonstrati, S. Norberti discipulus, primus abbas S. Martini Laudunen. 1124-1151, Parcī simul 1129-1132, multarum fundator canoniarum O. Praem., a. 1151 electus 46. episcopus *Laudunensis*, † 5. oct. 1155 et sepultus est Praemonstrati, ubi quondam habitum pauperum Christi susceperat.

G. 559; Le Paige, 326, 445, 454, 544 († 1153); Miraeus, Chr. 118 (item † 1153); Wagheneare, 86; Lienhart, Eph., 286 (ad 5. oct.), Spir., 42 et 248; AA. SS., t. I. junii, 865 (ad 6. jun.); Hugo, A. P., I, 57; Mas Latrie, c. 1430; Becker, 173 (ad 5. oct.); Gall. Christ., IX, 530; dies obitus ejus in Nocr. Rommersdorf. et Parc. 3. jan.; in Parc. etiam 9. sept. et 5. oct., in cuissiacensi, 2. jan. et Grimbergen. 5. aug., in Praem., Floreff., Tongerloën., Bonae Spei, 5. oct., in Nino-viensi 6. oct.; Goov., I, 295 et IV, 84; Van Waefelghem, Nocr. Parc., 208 et 406; Vander Sterre, 98 et Ign. Van Spilbeeck, 75 (ad 5. oct.) episcopum cum sequenti permutantes; Taiée, 45; Kraszewski, II, 164; Albrecht, 59.

* *Gualterus II. de Mortagne* in Orne (Mauritania), successor ejus, 47. episcopus *Laudunensis* ab a. 1155, † 1174, antea decanus Laudunensis, ergo presbyter saecularis, fuisse dicitur. Nonnulli declarant eum canonicum S. Martini Laudunensis, ubi quiescere et Praemonstrato, cui multas lites propter Bartholomaei episcopi (v. s. pag. 178) foundationes excitavit, 60 libras pro anniversario dedisse fertur. Mihi autem nullo modo ad O. Praem. pertinuisse videtur.

G., 533 ; Mas Latrîe, c. 1406 ; Chevalier, 636 ; Lienhart, *Spir.*, 42 ; dies obitus in Nocr. Praem., Parc. et Grimbergen. 28. jul., in Heylisse. 16. jul. ; Waghenare, et I. Van Spilbeeck 14., ad 7. febr. ; Cermák, 512 ; Taiée, 51 ; Kraszewski, I, in praefat.

69. *Gualterus* (Gauthier) *II. de Sercy*, versus 1128 episcopus *Caillonensis* (Châlons-sur-Saône), resign. 1152 et regressus est Praemonstratum et in habitu candido obiit 28. jul. 1156, ubi plenum pro eo servitium hac die fiebat.

G., 533 ; Mas Latrîe, c. 1406 ; Chevalier, 636 ; Lienhart, *Spir.*, 42. Dies obitus in Nocr. Praem., Parc. et Grimbergen. 28. jul., in Heylisse. 16. jul. ; Waghenare et S. Van Spilbeeck, 14 ad 7. febr. ; Cermák, 512 ; Taiée, 51 ; Kraszewski, I, in praefat.

* (*Guilielmus* ?), venerabilis vir *Arausicanus* (Orange) in provincia Arclatensi episcopus Ordinis albi, prophetavit de Ordine Fratrum Praedicatorum aliquot annis ante ejus exortum (ergo ante 1215/16).

Th. de Appolda in Vita S. Dominici ap. Surium, L. I, c. 2 ; Gerardus Lemoicen., Vitae Fratrum Praedic. I, c. 2 ; Miraeus, Chron., 169. Quisnam autem erat Ordo ? An Praem., an Carthusien., an Cist. ? Factum est Guilielmum Helia, O. Cist. a. 1200-1221 episcopum Arausiensem fuisse (G. 592). Totaliter autem confusum est, quod I. Van Spilbeeck, p. 18 ad 21. febr. asserit (Ven. Arausicanus et O. Praem., in provincia Arclatensi episcopus et ecclesiastes eximius) ; Kraszewski, II, 82 (*Arausicanus Arclatensis episcopus*).

70. *Guilielmus Ader* (Mader ?) de Diemingen, O. Praem., decretorum doctor, episcopus *Adramysen.* (Edremit) in Asia Minori 29. mart. 1447, † (proximus episcopus occ. 1450). Forsan, uti postea Judocus Seitz (v. i.), episcopus auxil. cardinalis-episcopi *Augustensis* ?

Eu., II, 90.

71. *Guilielmus* (Wilhelm) *Arnoldus Günther*, natus Confluentiae 31. oct. 1763, vestitus 1783 in Rommersdorf, ordinatus sept. 1787, dein administrator (provisor) monialium in Altenberg, saecularisatus 25. febr. 1803, vixit dein Confluentiae, ab a. 1114 ibidem archivarius provincialis. At 18. jun. 1826 vicarius generalis Treviren., 23. aug. 1828 canonicus ibidem, 1834, 23. jun. episcopus auxil. de *Monte Sinai* et suffrag. *Trevirensis* (auxil. Mgr. Josephi de Hommer), SS. Theol. Dr. honorarius, tandem praepositus, † 22. aug. 1843 Treviris, ultimus canonicorum Rommersdorfiensium. Edidit praeter alia : Codicem diplom. Rheno-Mosellanum (Coblenz, 1822-1826), opus hodie adhuc valde aestimatum.

Cfr. Coblenz in seinen hervorragenden Persönlichkeiten (Coblenz, 1876), 161 ; Wegeler, Die Präm. Abtei Rommersdorf (Coblenz, 1882) p. IV (male ; episc.

de Siena) et 70; Dr. Becker, 42; J. A. J. Hansen, *Die Weihbischöfe von Trier* (Köln, 1834), 42; Goov., I, 338.

72. *Helmbertus* (minus recte Lampert, Ellembert), e praeposito 13. episcopus *Havelberg*. post 3. mart. 1191, † 28. nov. 1206. A. 1197-1199 substituebat Conradum de Wittelsbach, archiepiscopum Maguntinum, qui iter in Terram Sanctam suscepit.

G., 280 (ad 1192); Eu., I, 282; Hauck, IV, 971; Riedel, II, 402; Goov. IV, 12; Kreusch, 137.

73. *Helmich de Mallinkrodt*, O. Praem., can. Cappenbergensis, episcopus in *Dorpat* (ab a. 1255 suffrag. Rigensis), elect. 8. julii 1461-1471.

G., 273 et 327.

74. *Henning de Bredow*, 36. episc. *Brandenburgensis*, prov. a Gregorio XII., 30. apr. 1407, † post 8. jul. 1413.

G., 262; Eu., I, 149; Goov. III, 205; Riedel, VIII; Kreusch, 143 (1406-1413).

75. *Heidenreich* (Henricus), e parocho et praeposito elig. 27. episc. *Brandenburgens.* 23. jun. 1287-1296 (Cfr. i. Richardum et Theodoricum, electos ib. 1257).

G., 262; Eu., I, 149; Riedel, VIII; Goov. III, 205; Kreusch, 141 (1287-1292).

76. *Henricus*, episc. *Candidae Casae*, el. 1253, consecr. 1255, sedet 1292.

G., 239; Eu., I, 168; Goov., IV, 14.

77. *Henricus*, episc. *Candidae Casae*, sed 1344, 1345.

G., 239; Eu., I, 168; Goov., IV, 14.

78. *Henricus III.*, a. 1309 et 1312 prior *Havelbergensis*, dein 22. (23.) episcopus ibidem, sedet 14. maii 1319, † 27. sept. (v. kal. oct.) 1324 (lapis sepulcr.).

G., 280; Eu., I, 282; Riedel, II, 406, 400, 457; Goov., IV, 12; Lentz, *Stifts-historie v. Havelberg*, § 23. dubitat injuste de ejus existentia; Kreusch, 138; Th. Becker, 52.

79. *Henricus I.*, 1194 praepositus *Raceburgen.*, jam a. 1204 candidatus in electione Philippi episcopi, a. 1215 ipse electus 4. (5.) episcopus *Raceburgensis*, † 29. apr. 1228.

G., 304; Eu., I, 435; Miraeus, 160; Hugo, A. P., II, 602; Rickmann, 7; Hauck, IV, 969; Krantz, *Metrop.*, L. 7, c. 34, p. 187; Goov. IV, 279; Masch, 106, n. 116; I. Van Spilbeeck, 2. (ad 4. jan.); Kreusch, 52; E. J. de Westphalen, *Dipl. Raceburg.*, c. 1983.

80. *Henricus Albus*, O. Praem., archiepiscopus tit. de *Anazarbo* (Navarzan) in Armenia (metropolis titularis), auxiliarius episcopi *Basiliensis* (non vero Constantien.) 7. aug. 1345 (proximus occ. 15. jun. 1349).

Eu., I, 87; Goov., III, 77; U. Berlière, Les suffragants de l'ancien évêché de Bâle (Colmar, 1906).

Henricus I. de Barby, canon. Hildesheimensis, ergo presb. saec. ad ordinem Praem. nullatenus pertinens, a. 1316 electus contra Johannem de Tuchow 31. episcopus *Brandenburgensis*, sed electio haec cassata est a Johanne XXII. Henricus de Barby nominatur adhuc episcopus 15. jul. 1327 (Riedel, VIII, p. 233).

G. 262; Eu., I, 149; Goov., III, 205 (dicit: electus post Johannem de Tuchen (sic), 25. jul. 1325, disparet 1329); Kreusch, 142 (1326-1328).

81. *Henricus II. de Bodendyk*, 35. episcopus *Brandenburgensis*, prov. a Bonifacio IX. 9. jul. 1393, † 6. jun. 1406.

G., Eu., Goov., I. c.; Kreusch, 143 (1394-1406). Riedel VIII.

Henricus Bretislaus, e familia Premyslidica in Bohemia oriundus, Wladislai II. regis nepos (ex Henrico fratre filius), ut olim Adalbertus (v. s. pag. 81), apud Praemonstratenses Strahovienses Pragae educatus, sed nunquam professus, A. 1180 praepositus in Vysehrad, 25. mart. 1182 electus, nuper ex universitate Parisiensi redux, episcopus *Pragensis*, 22. maii 1182 ordinatus, 23. maii consecratus Moguntiae, a. m. aug. 1193 simul dux Bohemiae, † 15. jun. 1197 (verosimiliter nocte de 14. ad 15. jun.) Egrae et sepultus in monasterio monialium Praem. in Doxan. Falso autem hinc inde pro O. Praem. vindicatur. In Necr. Doxan (ed. Emler) legitur dies obitus 14. jun. 1197, item in Geras ("confrater Ordinis").

G., 303; Eu., I, 429; Hugo, Ann. Praem., II, 924; G. R. Pontanus, Bohemia Pia, 40; Friedenfels, 287 et 522; Palacky, I, 264; Ann. Gerlaci, MGH., SS. XVII. ad 15. jun. 1197; Lienhart, *Eph.*, 371 et *Spir.* 39; Frind, 44; Hauck, IV, 956; Cermák, 9; Albrecht, 65; Brunner, 551; Grandauer, Die Jahrbücher von Vinzenz und Gerlach (Leipzig, 1804) 103; Palacky, I, 213 sq., 411.

82. *Henricus I. de Kerkow*, 16. episcopus Havelbergen. 1244, † 1270.

G., 280; Eu., I, 282; Hauck, IV, 971 (ab 1245); Riedel, II, 403; I, 243; Ludewig, Rel. manusc., VIII, 271; Lentz, Stiftshistorie von Havelberg, §. 16. male: de Schulenburg nominatur, quod cognomen ad Dietricum, episcopum Brandenburgensem (v. h.) pertinet; Kreusel, 138 (H. von Schulenberg, can. Goslariensis).

Henricus de Luttelenburg, 5. et ultimus episc. *Seloniensis* (Semgallen) 1247 seu 1248, erat ex Ordine Minorum, factus est 1251 episc. Curoniensis (Kurland), tandem in *Chiemsee*; deinde episcopatus Seloniensis unitus est cum diœc. Rigensi.

Hauck, IV, 974; Kreusch, 74.

83. *Henricus I.* magister de *Ostheren*, e plebano de Berge, per capitulum cathedrale electus 25. episcopus *Brandenburgensis* 1261, † post 13. jan. 1277. Litigabat adhuc 11. mart. 1263 cum Alberto de Haresten (v. s. pag. 84), Magdeburgensi (S. Mariae ?) canonico, a canonicis Praem. Licekensibus (Leitzkau), vocem in electione habentibus, electo. Etiam 5. nov. 1253 nominatur electus.

G., 262; Eu., I, 149; Guiraud, Reg. du pape Urbain IV, n. 333 et 1155; Kreusch, 141 (1263-1277); Goov., IV, 205; Riedel, VIII.

84. *Henricus II.* (apud nonnullos de Sternberg appellatur), 17. episc. *Havelbergen*. 1270, † 1290. Ab a. 1270 erat sedes episcopi in Wittstock, ubi parochia a. 1275 capitulo cathedrali Havelbergensi unita est ad refectorium reparandum e proventibus ejus (Riedel, II, 457).

G., 280; Eu., I, 282; Riedel, II, 403, et XIII, 485; Ludewig Rel. manuscr., VIII, 271; Goov., IV, 12; Kreusch, 138.

85. *Henricu III.* *Weems*, archidiac., dein episc. *Candidae Casae* 23. jan. 1526, † 1541. Erat olim rector par. in Ontherdekan (diœc. S. Andreae).

G., 239; Eu., III, 165; Keith, 277; Goov., IV, 14.

86. *Henricus II. de Wittorp*, e praeposito episcopus 17. (18.) *Raceburgensis*, el. 1368 (1367 ?), qui a Carolo IV. imperatore multa privilegia ecclesiae suae impetravit et † 15. sept. 1387 (15. nov. 1388 ?).

G., 314; Eu., I, 435; Masch, 271 (1367-1388, dies obitus ignotus); Rickmann, 14 (1367-1388); Goov., IV, 279; Kreusch, 91 (1367-1388); Lienhart, *Spir.*, 37 (1391); Hugo, A. P., II, 605; E. J. de Westphalen, Diplom. Raceburg., c. 1983.

87. *Henricus II.*, cognomento *Zdik*, celeberrimus ille 7. episcopus *Moraviensis* seu *Olomucensis* 1126-1150, ab a. 1138 O. Praem. adscriptus. Natus versus finem saec. XI. 1070-1193) uti filius Cosmae, decani capituli Pragensis († 1125) et Bozetechae, uxoris ejus († 1117), a. 1123. prima vice in Terram Sanctam iter suscepit, 22. mart. 1126 electus episcopus Olomucensis, consecr. 3. oct. 1126 Wormatiae ab Adalberto, archiepiscopo Maguntino, qua occasione

"ablato nomine barbaro (Zdik)" Henricus appellatur (MGH., SS., IX, 133), ut olim Vojtech = Adalbertus (983), Strachkvas = Christianus (996) vel Iaromir = Gebhardus (1068) episcopi Pragenses. Redux 1126, benedixit Henricus II. capellam S. Georgii in monte Rip, consentiente Meinhardo O. S. B., episcopo Pragensi; 30. jun. 1131 consecravit suam ecclesiam cathedralem Olomucii tit. S. Wenceslai Mart., ad quam capitulum a S. Petro transtulit. Init. 1137 usque 1138 alterum iter fecit in Terram Sanctam, ubi f. Paschae 1138 in Ordinem Praem. (v. s. Almaricum pag. 173) ingressus est et domum reversus, eundem in Bohemiam (et Moraviam?) transplavit. Pontificibus Romanis carissimus, ab immemorabili beatus dicitur. Affuit concilio Lateranensi 1139. Obiit 25. jun. 1150 Olomucii in medio fratrum, sepultus in ecclesia Strahoviensi, ubi cum Wladislao II. rege, intimo amico suo, commune mausoleum habet. Diebus 21. et 22. maii 1142 basilicam canoniae Windbergensis in Bavaria dedicavit (Mon. Boic., XIV, 91).

G., 297; MGH., SS., IX, 159; XVII, 649 et 664; Necr. Olom. (Oest. Archiv., t. 59, p. 647; Miraeus, 56 et 59; Vander Sterre, 71; I. Van Spilbeeck, 49 [ad 25. jun.]; M. Hein, 3-6; Dudík, III, 264; Lienhart, *Eph.*, 183, *Spir.*, 30 et 595; AA. SS., ad 25. jun. Dies obitus (25. jun.) in Necr. Geras., Floreff., Bonae Spei, Parcensi, Grimberg. et Praem. — Weyrauch, 2; Cermák, 11, etc.; Hugo, A. P., II, 449; Kalendarium "Moravan" (Brünn, 1868); Goov., II, 430; Latissimus commentarius "de b. Henrico Zdik, septimo episcopo Olomucensi, o. Praem." auctore Alphonso Zák (Analectes de l'Ordre de Prémontré. Bruxellis, 1908-1911, etiam separate 173 pp. -8°). Hauch, IV, 954; Friedenfels, 309; Frind, 34; Litterae Hugonis, abbatis Praem. ad Henricum morientem de a. 1150 et aliae in Cod. dipl. et epist. Bohem., t. I, passim; Kraszewski, I. in praefat. et 292; Albrecht, 65; Brunner, 548; Palacky, I, 229 et passim; Jirecek H., Zdik Jindrich, biskup Olomucky (Casopis Matice Moravské, II. Brünn, 1870, p. 49-64); Emler, Necr. Doxan., habet diem obitus 24. junii; Palacky et Bertholz opera histor.

88. *Hermannus de Blücher*, Udalrici († 1284) episcopi Raceburgensis (v. i.) germanus frater, jam 1261 canonicus Raceburgensis, o. Praem. qui Uldaricus moriens fratribus suasit ut, Hermannō neglecto, alium eligerent. Quod consilium secuti, hac vice Hermannum praeterierunt, sed postea voto suo jam prius concepto, eum a. 1291 episcopum 12. (13.) *Raceburgensem* designarunt. Obiit 8. febr. 1309.

G., 314; Eu., I, 435; Goov. IV, 279; Masch, 197; Rickmann, 11; Kreusch, 90 (male 1294-1309); Lienhart, 37 (1297); Hugo, A. P., II, 603; E. J. de Westphalen, Dipl. Raceburg., c. 1983.

Hermannus e marchionibus de Brandenburg, canonicus Magdeburg., subdiaconus, 5. dec. 1290 provisorius 18. episcopus *Havelbergensis*, † non consecratus 1. sept. 1291, vix pertinens ad Ordinem,

nisi canonicus S. Mariae Magdeb. erat. Filius fuit secundus Johannis I. marchionis e secundo matrimonio cum Gita de Saxonia.

G., 280 ; Eu., I, 282 ; Ludewig, Rel. manuscr. VIII, 277 ; Gercken, 511 ; Riedel, II, 405 ; Goov., IV, 12 ; Kreusch 138 ; Th. Becker, 50.

* Hervaeus, 1265 abbas Belliportus (diœc. St. Brieux), episc. *Dolensis*.

G. et Eu. nihil ; Kraszewski I. et Hugo, A. P., I in Praefat.

(Prosequitur).

Kirchberg a. d. Wild

A. ZAK